

**В початком
навчального року!**

Орієнтири діяльності закладів дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році

Семінар-нарада від 31.08.2023

**Підготувала консультант КУ «ОЦПРПП»
Наталія ШАЙХУТДІНОВА**

Основні нормативні документи, які визначають особливості організації освітнього процесу, життєдіяльності здобувачів дошкільної освіти та професійної діяльності педагогів:

- ✓ **Закон України «Про освіту»**
- ✓ **Закон України «Про дошкільну освіту»**
- ✓ **Закон України «Про охорону дитинства»**
- ✓ **Положення про ЗДО**
- ✓ **Базовий компонент дошкільної освіти (2021).**
- ✓ **Санітарний регламент**
- ✓ **Концепція розвитку дошкільної освіти (2020)**
- ✓ **Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку**
- ✓ **Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України (2022)**

Пріоритетні напрями діяльності ЗДО в 2023/2024 навчальному році:

- 1. Організація та підтримка безпечного освітнього простору.**
- 2. Організації освітнього процесу у різних форматах і подолання освітніх втрат.**
- 3. Педагогічна взаємодія з дітьми, зокрема з дітьми з особливими освітніми потребами.**
- 4. Партнерство у співпраці з батьками або законними представниками дітей.**
- 5. Організаційно-методична підтримка керівників і педагогів ЗДО.**
- 6. Організація в нових умовах атестації педагогічних працівників.**
- 7. Організація харчування в ЗДО.**

Організація та підтримка безпечного освітнього простору

**Питання безпеки є найбільш актуальним в період
воєнного стану**

**При моделюванні
освітнього простору ЗДО
необхідно враховувати та
продумувати:**

- ✓ безпеку всіх учасників освітнього процесу
- ✓ структуру освітнього простору
- ✓ мобільність
- ✓ доступність
- ✓ безбар'єрність
- ✓ змістовність

Заходи з посилення безпеки:

- ✓ перевірити наявність планів евакуації та обладнаного укриття для всіх учасників освітнього процесу
- ✓ провести тренування з учасниками освітнього процесу відповідно до алгоритму дій у разі оголошення сигналу повітряної тривоги або іншої надзвичайної ситуації
- ✓ організувати для працівників закладу тематичні заходи щодо збереження життя та здоров'я в умовах війни та надзвичайних ситуацій, надання домедичної допомоги
- ✓ проінформувати батьків про створення безпечних умов для організації освітнього процесу

При облаштуванні укриттів в ЗДО важливо забезпечити максимальну комфортність для дітей дошкільного віку (укриття мають нагадувати звичні для дошкільників групові кімнати), тому необхідно:

- ✓ керуватися принципом «не нашкодь» — не обирати іграшок, які можуть видавати сигнали, схожі на звуки сирени чи плачу, не прикрашати повітряними кульками, які можуть лопнути зі звуком, схожим на вибух;
- ✓ обрати м'які модулі, які під час ігор не видаватимуть зайвого шуму;
- ✓ варто не кричати й не створювати шумових ефектів: не грюкати дверима, не ляскати долонею по столу, не використовувати обладнання, яке видає різкі сигнали (дзвінок, бубон тощо)
- ✓ облаштувати в укриттях різні ігрові осередки:
  - куточок творчості для малювання, ліплення створення поробок з паперу, природного матеріалу тощо
  - бібліотечний куточок або зону читання
  - театральні куточки з різними видами театрів
  - ігрові зони з дидактичними та настільно-друкованими іграми, шашками, шахами

Організація освітнього процесу в різних форматах і подолання освітніх втрат

Нормативною основою організації освітнього процесу в ЗДО у 2023/2024 н. р. є Базовий компонент дошкільної освіти, «Методичні рекомендації до оновленого Базового компонента дошкільної освіти».

Освітній процес необхідно будувати за принципами опосередкованого навчання, діяльнісного підходу, партнерської взаємодії дитини та дорослого.

Освітню діяльність планувати відповідно до наказу МОН «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності».

Основні вимоги до організації освітнього процесу в дистанційній формі визначено в листах МОН:

«Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні» 02.04.2022 № 1/3845-22,

«Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році» 27.07.2022 № 1/8504-22,

«Про організацію безпечного освітнього простору в закладах дошкільної освіти та обладнання укриттів» 20.06.2023 № 1/8820-23.

**Сучасна безпекова ситуація передбачає
можливість здобуття дошкільної освіти за
альтернативними формами:**

- ✓ **дистанційні форми організації освітнього процесу**
- ✓ **групи короткотривалого перебування**
- ✓ **сімейне, індивідуальне виховання та розвиток дитини**
- ✓ **педагогічний патронаж**
- ✓ **мобільний дитячий садок, за допомогою вебсайтів та ін.**

При плануванні освітнього процесу необхідно враховувати:

- ✓ впровадження особистісно-орієнтованої моделі виховання
- ✓ гуманізацію освітньо-виховного процесу
- ✓ орієнтацію на активне проходження дитиною кожного вікового періоду дошкільного дитинства
- ✓ впровадження інноваційних освітніх технологій;
- ✓ інтегрований підхід до організації змісту освіти
- ✓ забезпечення наступності між дошкільною та початковою ланками безперервної освіти
- ✓ взаємодію суспільного та родинного виховання

Види та форми планування:

Основою планування є програма, яку затверджено на першій педагогічній раді

- ✓ Перспективне (навчальний рік, півріччя, квартал, місяць)
- ✓ Поточне (календарне) планування (від 1-2 днів, до 1-2 тижнів, місяць, квартал).

Перспективне планування слугує основою поточною.

Аналізуються плани щомісяця та формулюється рекомендації.

Календарні плани аналізуються регулярно щотижня.

Форма складання перспективних і календарних планів може бути довільною: графічною чи текстовою.

Вид та форму планування освітнього процесу також затверджує педагогічна рада на початку навчального року. Форма планування заноситься до протоколу (із зазначенням прізвища педагогата та форми планування)

В одному закладі може бути кілька видів планування (за режимними моментами, за видами діяльності, з використанням методичного конструктора).

Психологічний супровід учасників освітнього процесу

Педагогам необхідно

- ✓ володіти елементарними навичками самодопомоги, психологічної допомоги дитині/дорослому у стані стресу
- ✓ володіти навичками подолання тривожності, нападів панічної атаки,
- ✓ вміти переспрямувати увагу конкретної дитини, або дітей на позитивні явища, зацікавити їх, знайти способи піднесення настрою дітей,
- ✓ знати елементарні способи розслаблення дитини у стані нервового напруження

Рекомендовано скористатися техніками, які розроблено ЮНІСЕФ, або психологінею Світланою Ройз

Освітню взаємодію з дітьми варто організовувати з урахуванням надолуження освітніх втрат.

Рекомендуємо:

- ✓ спланувати комплекс заходів на підтримку дітей дошкільного віку, які мають освітні втрати через обставини, викликані дією правового режиму воєнного стану, для їхньої інтеграції та адаптації до освітнього процесу в ЗДО відповідно до Базового компонента дошкільної освіти (2021);
- ✓ організувати та надавати психологічну допомогу учасникам освітнього процесу;
- ✓ звернути увагу на програми підтримки педагогів ЗДО та розвиток їхньої професійної кваліфікації у розробленні стратегії надолуження знань.

Зазначимо, що для збереження цілісності освітнього процесу в умовах можливої небезпеки варто планувати освітні взаємодії з дітьми так, щоб у разі необхідності переміщення до укриття можна було б продовжити розпочату діяльність.

Освітній процес має бути мобільним, орієнтованим на сьогоденну ситуацію, враховувати фізичний і психологічний стан дітей і педагогів. Доцільними будуть ігрові форми взаємодії за всіма освітніми напрямками Стандарту. Це дозволить дітям без стресу відновити освітню діяльність, перебуваючи в укритті.

Звертаємо увагу, що в умовах воєнного стану часте перебування дітей в укриттях може суттєво знизити рівень їхньої рухової активності, яка є біологічною потребою дитячого організму. Складаючи календарні плани роботи, вихователям варто продумати та додати до звичайних запланованих активностей резерв щоденних заходів, під час яких діти матимуть додаткову можливість розвивати основні види рухів.

Для цього підійдуть додаткові

- ✓ **фізкультхвилинки**
- ✓ **фізкультурні паузи**
- ✓ **рухові хвилинки**
- ✓ **гімнастичні етюди**
- ✓ **рухові ситуації,**
- ✓ **флешмоби**
- ✓ **розваги**
- ✓ **оздоровчі акції тощо**

Ці заходи потрібно проводити як у період тривалого перебування дітей у місцях безпеки, так і на вулиці або приміщенні ЗДО після виходу зі сховища.

В укриттях доречно розмістити спортивне м'яке модульне обладнання для ігор малої та середньої рухової активності, самостійних рухових ігор дітей.

Актуальним напрямом є національно-патріотичне виховання

Зміст освітньої роботи в поточному навчальному році слід визначати відповідно до

- ✓ **Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності»**
- ✓ **«Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти»**
- ✓ **«Методичних рекомендацій до оновленого Базового компонента дошкільної освіти»**
- ✓ **листа МОН від 25.07.2016 № 1/9-396 «Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах»**

Особливої уваги в період воєнного стану набуває питання організації та проведення в ЗДО свят і масових заходів.

В умовах загрози обстрілів запрошувати батьків на такі заходи недоречно, адже в ситуації можливої повітряної тривоги всі присутні мають перейти до найближчого укриття. Тобто батьки, діти й педагоги мають перейти в укриття ЗДО, проте укриття розраховано виключно на кількість дітей і персоналу закладу, тому не може вмістити всіх. Запрошуючи батьків, керівництво закладу бере на себе відповідальність за їхню безпеку. Нагадуємо, що свята та розваги в ЗДО потрібно організовувати для дітей із дотриманням методики проведення. Вони не є «концертами для батьків». Звітування батькам фото та відео про перебіг заходів не входить до посадових обов'язків педагогів, вони можуть це робити виключно за своїм бажанням.

Нагадуємо, що розміщувати фотографії та відеоматеріали за участю дітей на сайті ЗДО, у загальних групах і соціальних мережах можна виключно з письмового дозволу батьків.

Організація роботи з дітьми з ООП

Нормативне забезпечення

- ✓ Порядок організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти, затверджений постановою КМУ від 28 липня 2021 р. № 769 «Про внесення змін до постанови КМУ від 10 квітня 2019 р. № 530»
- ✓ Листи МОН «Щодо забезпечення освіти осіб з особливими освітніми потребами» від 15.06.2022 № 1/6435-22
- ✓ Про методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти в літній період, затверджені листом МОН від 22.06.2022 № 1/6894-22.
- ✓ Лист МОН від 27.07.2022 №1/8504-22 «Про окремі питання діяльності закладів дошкільної освіти у 2022/2023 навчальному році».

Відповідно до пункту 5 Порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти, затвердженого постановою КМУ від 10.04.2019 № 530 (далі — Порядок), в інклюзивних групах кількість дітей з ООП має становити не більше трьох осіб, зокрема:

- не більше однієї дитини, яка потребує четвертого чи п'ятого рівня підтримки;
- не більше двох дітей, які потребують третього рівня підтримки;
- не більше трьох дітей, які потребують другого рівня підтримки.

Однак у період воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) граничну кількість дітей з ООП в інклюзивних групах, визначену Порядком, не застосовують. Заклад освіти не може відмовити в організації інклюзивного навчання дитини з ООП та створенні інклюзивної групи.

Партнерство у співпраці з батьками або законними представниками дітей

В умовах сьогодення, коли освітній процес може швидко змінювати форму організації (очна, дистанційна, змішана), збільшується участь батьків у процесі освіти дітей, це сприяє надолуженню освітніх втрат. Вони потребують консультативної підтримки, певних педагогічних і психологічних знань, систематичного супроводу.

Варто визначити запити батьківської громадськості й при плануванні діяльності ЗДО врахувати отримані результати та визначити ті форми взаємодії, які будуть дієвими й ефективними. Батьків необхідно ознайомити з протоколами безпеки ЗДО у разі повітряної тривоги, правилами евакуації до укриття, адже вони мають знати, що відбувається з їхніми дітьми, як і куди евакуюють дітей і персонал, як вони самі мають діяти, якщо опинилися під час повітряної тривоги біля закладу. Володіючи такою інформацією, вони зможуть додатково проговорити з дітьми заходи безпеки та заспокоїти їх.

Ситуація в Україні із забрудненням мінами та вибухонебезпечними предметами, які можуть бути поруч із ЗДО, вимагає підвищення рівня поінформованості та зміни ставлення до проблеми всіх учасників освітнього процесу, особливо батьків

У разі зміни формату організації освітнього процесу батьків необхідно ознайомити з його особливостями.

Це стосується дистанційної форми надання освітніх послуг: звернути увагу на вимоги Санітарного регламенту, на провідну роль батьків, скоригувати взаємодію, визначити технічні можливості родин, знайти ефективні компроміси.

Засоби комунікація з родинами онлайн:

- ✓ **Сайт ЗДО**
- ✓ **Електронна пошта**
- ✓ **Месенджери**
- ✓ **Освітні платформи**
- ✓ **Онлайн-застосунки**

Варто порекомендувати батькам альтернативні засоби комунікації та ресурси:

- ✓ **телеграм-канал «Взаємодія: щоденні кроки до спільної радості»**
- ✓ **«Підтримай дитину»**
- ✓ **платформа розвитку дошкільнят «НУМО»**
- ✓ **«ЮНІСЕФ: спільнота для батьків».**

Нагадуємо, що за дистанційної форми організації освітнього процесу в ЗДО не варто вимагати від батьків щоденних звітів про здобутки дитини. Демонстрацію досягнень дитини можливо провести у форматі виставки, флешмобу і дати достатньо часу для того, щоб батьки змогли долучитися до його участі. З метою сприяння утвердженню сімейних цінностей та активного залучення сім'ї до національно-патріотичного виховання актуально організовувати обмін досвідом між батьками з цього напрямку.

Організаційно-методична підтримка керівників і педагогів ЗДО

Нові рівні відповідальності вимагають від керівників і педагогів сучасних знань та умінь згідно напрямів імплементації Професійних стандартів «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» та «Вихователь закладу дошкільної освіти», врахувати «Методичні рекомендації впровадження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти», «Методичні рекомендації щодо впровадження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти».

Керівникам і педагогічним працівникам ЗДО, в яких освітній процес призупинено, варто цей час використовувати для підвищення кваліфікації, професійного саморозвитку.

Рекомендуємо також заручитися підтримкою фахової періодики для керівників закладів дошкільної освіти, як електронний журнал «Практика управління дошкільним закладом» Цифрового видавництва Експертус.

Актуальним для закладів є підтримка сайтів, наповнення їх новим змістом відповідно до ситуації: інформація для психолого-педагогічної підтримки батьків, добірка українського розвивального та освітнього контенту для вихованців тощо. Перспективним є оновлення роботи або створення персонального блогу педагогів, де можна продовжувати роботу над своєю методичною темою.

Щоб усунути вплив держави-агресора (держави-окупанта) в інформаційній, освітній і культурній сферах України заборонено використовувати російські та білоруські джерела й ресурси

Організація в нових умовах атестації педагогічних працівників

З 1 вересня набирає чинності Положення про атестацію педагогічних працівників, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 09.09.2022 № 805, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 21 грудня 2022 р. за № 1649/38985 (далі — Положення про атестацію). У Положенні про атестацію є суттєві зміни щодо роботи та повноважень атестаційних комісій та атестації педагогічних працівників системи дошкільної освіти.

Важливо, для проведення чергової атестації атестаційні комісії до 10 жовтня поточного року повинні скласти й затвердити список педагогічних працівників, які підлягають черговій атестації в наступному календарному році

Організація харчування в ЗДО

Організація харчування в ЗДО здійснюється відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» (із змінами) з дотриманням норм харчування, вимог санітарного законодавства, законодавства про безпечність та окремих показників якості харчових продуктів.

Засновник і директор ЗДО можуть обрати найефективнішу для закладу модель організації харчування:

- ✓ **постачальником харчових продуктів**
- ✓ **послуг з харчування (кейтеринг або аутсорсинг)**
- ✓ **або приготування їжі власними силами закладу.**

**Шановні колеги!
Тримаємо свій освітній стрій,
сприяємо безпеці,
надаємо якісні освітні послуги,
запобігаємо проникненню ворожого
контенту в дошкільну освіту,
долаємо освітні втрати,
зберігаємо, розвиваємо та плекаємо
українське дошкілля!**

**Успішного
навчального року!**

**У разі необхідності отримання
консультативної допомоги звертатися:
до Наталії ШАЙХУТДІНОВОЇ
консультантки КУ "Одеський центр
професійного розвитку педагогічних
працівників"**

тел.: +380974651213

е-mail: metod_sab_od@ukr.net

**адреса: місто Одеса, вулиця Канатна 134,
4-й поверх, кабінет 55**

Дякую за увагу!

